

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om kandidaters valfinansiering, partilagen, vallagen och 10 § i lagen om medborgarinitiativ

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om kandidaters valfinansiering, partilagen, vallagen och lagen om medborgarinitiativ ändras.

Ändringarna av lagen om kandidaters valfinansiering och partilagen förtydligar och preciserar den nuvarande regleringen och ökar därmed öppenheten och transparensen i val- och partifinansieringen.

I vallagen föreslås en ändring genom vilken partiernas obligatoriska medlemsomröstning vid riksdagsval slopas. Det föreslås dessutom att det i lagen görs vissa tekniska preciseringar.

Enligt förslaget ändras lagen om medborgarinitiativ så att ett europeiskt medborgarinitiativ kan stödjas av en finsk medborgare som har fyllt 16 år.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 juli 2025.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	3
2.1 Val- och partifinansiering	3
2.2 Vallagen	5
2.3 Åldersgränsen för att understödja ett europeiskt medborgarinitiativ	6
3 Målsättning	7
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	7
4.1 Förslag som gäller val- och partifinansiering.....	7
4.1.1 Offentliggörande av långivarnas namn	7
4.1.2 Valfinansiering som överskrider kampanjkostnaderna	8
4.1.3 Partilagens förteckning över sådant som inte anses vara bidrag	8
4.1.4 Aktuell redovisning av lån som tagits upp	9
4.1.5 Möjlighet att överföra statsunderstöd.....	9
4.1.6 Behov av ändringar i fråga om bokslutshandlingar	10
4.2 Ändringar i vallagen.....	10
4.3 Förslag som gäller lagen om medborgarinitiativ.....	12
4.4 De huvudsakliga konsekvenserna	12
4.4.1 Ekonomiska konsekvenser	12
4.4.2 Samhälleliga konsekvenser	12
5 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet.....	13
6 Remissvar	13
7 Specialmotivering.....	13
7.1 Lagen om kandidaters valfinansiering	13
7.2 Partilagen	14
7.3 Vallagen	16
7.4 Lagen om medborgarinitiativ	17
8 Ikraftträdande.....	17
9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	17
LAGFÖRSLAG	19
om ändring av lagen om kandidaters valfinansiering.....	19
om ändring av partilagen.....	20
om ändring av vallagen	24
om ändring av 10 § i lagen om medborgarinitiativ	27
BILAGA	28
PARALLELLTEXTER	28

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

Statsrådet lämnade den 10 november 2022 en regeringsproposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om kandidaters valfinansiering, partilagen, 112 och 143 1 § i vallagen och 10 § i lagen om medborgarinitiativ (RP 254/2022 rd) utifrån de ändringar som regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering och en parlamentarisk valarbetsgrupp (OM034:00/2019, nedan valarbetsgruppen) tillsatt av justitieministeriet fastställt. Valarbetsgruppen arbetade från mars 2020 till slutet av 2021 (<https://julkaisut.valtion-euvosto.fi/handle/10024/163824>). Ändringarna i lagen om kandidaters valfinansiering och partilagen bereddes i samarbete med statens revisionsverk våren 2022.

Propositionen överlämnades till riksdagen den 11 november 2022 och utskotten hördes den 14 februari 2023. I riksdagens skrivelse RSk 87/2022 rd den 4 april 2023 konstaterades det att propositionen förföll när riksdagen avslutade sitt arbete för valperioden 2019–2022.

Genom den proposition som nu lämnas föreslås i lagen om kandidaters valfinansiering (valfinansieringslagen), partilagen, vallagen och lagen om medborgarinitiativ sådana ändringar i enlighet med regeringsprogrammet för statsminister Orpo som ingick i den regeringsproposition 254/2022 som förföll.

Genom denna proposition föreslås dessutom ändringar av teknisk karaktär i 11, 16, 29, 42, 53, 99, 143 och 185 § i vallagen.

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid justitieministeriet. Propositionen grundar sig på regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering och delvis på den regeringsproposition som förföll (RP 254/2022 rd). I propositionen har också beaktats de anmärkningar och synpunkter som framförts i samband med utskottsbehandlingen.

Propositionsutkastet har varit ute på en öppen remiss via webbtjänsten utlåtande.fi under tiden x.2.2024–x.3.2024. Beredningsunderlaget till regeringspropositionen finns i den offentliga tjänsten på adressen <https://oikeusministerio.fi/sv/projekt-och-lagberedning> med identifieringskoden OM069:00/2023.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Val- och partifinansiering

Översikt

I lagen om kandidaters valfinansiering (273/2009, nedan valfinansieringslagen) och i partilagen (10/1969) föreskrivs det om finansiering av politisk verksamhet och tillsynen över finansieringen. Syftet med lagstiftningen är att öka öppenheten kring valfinansieringen och informationen om kandidaternas eventuella bindningar och att begränsa en ökning av kostnaderna för kandidaternas valkampanjer. Målet är också att garantera tillräckliga resurser för det politiska systemets funktion. Regleringen främjar demokratin och stärker förtroendet för demokratin.

Tillsynen över val- och partifinansieringen sköts av statens revisionsverk. Bestämmelser om revisionsverkets tillsynsuppgifter finns i huvudsak i 10–12 § i lagen om kandidaters valfinansiering och i 9 e och 9 f § i partilagen. Revisionsverket lämnar separat för varje val en berättelse

till riksdagen om tillsynsuppgifterna enligt lagen om kandidaters valfinansiering samt en årlig berättelse om uppgifterna när det gäller tillsynen över partifinansieringen. De senaste berättelserna är berättelsen om tillsynen över valfinansieringen vid riksdagsvalet (B 20/2023 rd) och berättelsen om tillsynen över partifinansieringen 2022 (B 6/2023 rd) Berättelserna behandlas i riksdagens revisionsutskott, som utarbetar betänkanden om dem.

I ljuset av statens revisionsverks berättelser och revisionsutskottets betänkanden kan det allmänt konstateras att tillsynen över val- och partifinansieringen för närvarande fungerar rätt bra och att målen om öppenhet och transparens i fråga om val- och partifinansieringen därmed också uppnås ganska väl. Revisionsutskottet har dock i sina betänkanden fäst uppmärksamhet vid vissa detaljer som behöver preciseras. Det gäller till exempel de så kallade kandidatavgifternas roll i val- och partifinansieringen. Också i den offentliga debatten har man tidvis framfört åsikter om att val- och partifinansieringens öppenhet och transparens bör vidareutvecklas.

Parlamentarisk valarbetsgrupp

Justitieministeriet tillsatte den 20 februari 2020 en parlamentarisk valarbetsgrupp för att genomföra skrivningarna i regeringsprogrammet. Valarbetsgruppen arbetade fram till utgången av 2021 och lämnade sitt betänkande till justitieministeriet den 9 februari 2022.

I sitt betänkande föreslog valarbetsgruppen flera ändringar i bestämmelserna om val- och partifinansieringen. Arbetsgruppens förslag till ändringar var att förtydliga lagen när det gäller den finansiering som överstiger kostnaderna för valkampanjen, stärka tillsynsfullmakterna i anslutning till de efterhandsredovisningar som statens revisionsverk gör och ge statens revisionsverk möjlighet att i större utsträckning än för närvarande förena sitt tillsynsarbete med vite. Enligt förslaget ska statens revisionsverk också ges en mer omfattande rätt än för närvarande att få uppgifter, handlingar, material och handräckning. Arbetsgruppen ansåg det dessutom nödvändigt att utreda revisionsverkets rätt att få jämförelseuppgifter av dem som gett bidrag till kampanjen och av dem som levererat tjänster och produkter och att utreda möjligheten att förena begäran om jämförelseuppgifter med vite. Arbetsgruppen föreslog också att ibruktagandet av kampanjkonton vid riksdagsval, europaparlamentsval och presidentval utreds och i anslutning till detta att det säkerställs att alla kandidater också i praktiken har möjlighet att öppna ett kampanjkonto. Arbetsgruppen föreslog dessutom att namnet på den som har gett en valkampanj ett lån på 1 500 euro (800 euro vid kommunalval) eller mer ska offentliggöras.

Valarbetsgruppen föreslog också att förteckningen i partilagen över ärenden som inte betraktas som bidrag ska preciseras på det sätt som riksdagens revisionsutskott föreslår, så att kandidatavgifter, avgifter för förtroendevalda och riksdagsledamotsavgifter inte ska betraktas som bidrag till partiet. Dessutom understödde arbetsgruppen tanken att man till förteckningen i partilagen över sådant som inte betraktas som bidrag till partiet också skulle foga sedvanliga prestationer som grundar sig på EU-institutionernas och andra motsvarande internationella organisationers budget, såsom ersättningar för resekostnader.

Utifrån dessa riktlinjer lämnades en regeringsproposition (RP 254/2022 rd).

I den regeringsproposition som nu lämnas har ändringsförslagen i den regeringsproposition som förföll beaktats i enlighet med regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering.

Regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering

I regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering (den 20 juni 2023) konstateras det bland annat följande om val- och partifinansieringen:

- Lagen ska förtydligas i fråga om definitionerna av finansiering som överstiger kostnaderna för kampanjen.

- I fråga om lån ska val- och partifinansieringen förtydligas så att ett låns ursprung alltid kan identifieras.

Förteckningen i partilagen över sådant som inte betraktas som bidrag ska uppdateras (avgifter för förtroendevalda, prestationer som grundar sig på EU-institutionernas och andra motsvarande internationella organisationers budget).

Lagstiftningen preciseras så att partierna har en klar möjlighet att delvis överföra statsunderstöd för att stödja verksamheten i en annan sammanslutning eller stiftelse som uppfyller användningssändamålet för understödet, vilket redan nu är etablerad praxis.

Regeringen slopar det tvingande kravet på medlemsomröstning i vallagen och ger partiet självt möjlighet att i sina egna stadgar besluta om hur medlemsomröstningen ska ordnas.

Därtill anges det särskilt i regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering att

En regelbunden dialog med partierna, finansinstituten och tillsynsmyndigheterna ska inledas i fråga om lagenlig, ändamålsenlig och tydlig redovisning för valen och för kandidaternas och de politiska föreningarnas politiska verksamhet.

- Vid övervakningen av val- och partifinansieringen ska principen att inte efterfråga samma uppgifter mer än en gång säkerställas.

För dessa och vissa andra ärenden enligt den regeringsproposition som förföll har det tillsatts en ny parlamentarisk arbetsgrupp för att utveckla vissa förfaranden i anslutning till röstning och val (OM137:00/2023). Ett av syftena med arbetsgruppen är att utreda de ändringar i lagen om kandidaters valfinansiering som den parlamentariska valarbetsgruppen föreslår i sin slutrapport (9 februari 2022), enligt vilken statens revisionsverk ges möjlighet att förena sitt tillsynsarbete med vite.

2.2 Vallagen

Enligt beslutet om tillsättande av en parlamentarisk valarbetsgrupp skulle arbetsgruppen utreda hur bestämmelserna om kandidatuppställning vid val kunde revideras för att på ett mångsidigare sätt än för närvarande möjliggöra olika demokratiska sätt att fatta beslut i enlighet med vad som närmare bestäms i ett partis stadgar. I arbetsgruppens diskussion om en reform av praxis för kandidatuppställning lyftes framför allt fram behovet av att göra reglerna om medlemsomröstning flexibla vid riksdagsval och att ge partiernas stadgar större vikt vid uppställningen av kandidater för ett parti. Arbetsgruppen föreslog att vallagen ändras så att en medlemsomröstning inte längre ska vara obligatorisk vid riksdagsval.

Majoriteten av arbetsgruppen föreslog att man ska avskaffa obligatorisk medlemsomröstning i samband med kandidatuppställningen vid riksdagsval, men ansåg att medlemmarnas demokratiska inflytande i övrigt ska tryggas i partiets stadgar.

2.3 Åldersgränsen för att understödja ett europeiskt medborgarinitiativ

Den parlamentariska valarbetsgruppen konstaterade i sin slutrapport att medborgarinitiativet har varit en lyckad demokratisk innovation, men även nya former av initiativ bör utforskas. Arbetsgruppen behandlade frågan för att säkerställa att initiativ inte förfaller i samband med att en ny valperiod börjar och att formaliteter inte hindrar verkställandet av initiativens innehåll. Enligt arbetsgruppen bör frågan granskas i samband med nästa grundlagsreform. Arbetsgruppen drog också upp riktlinjer för att understödja att åldersgränsen för det europeiska medborgarinitiativet för Finlands del sänks till 16 år. Dessa riktlinjer har som sådana också tagits in i regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering.

Bestämmelser om medborgarinitiativ på statlig nivå finns i 53 § i grundlagen och i lagen om medborgarinitiativ (12/2012, RP 46/2011 rd). Lagen om medborgarinitiativ har varit i kraft sedan den 1 mars 2012 och den har ändrats genom en lag som trädde i kraft den 1 juni 2019 (lag om ändring av lagen om medborgarinitiativ, 436/2019, RP 251/2018 rd) samt en andra gång genom en lag som trädde i kraft den 1 januari 2020 (1276/2019, RP 57/2019 rd). Bestämmelser om europeiska medborgarinitiativ finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/788 (nedan förordning 2019/788). Dessutom konstateras det i 1 § 2 mom. i lagen om medborgarinitiativ, i form av kompletterande reglering till förordning 2019/788, att bestämmelser om europeiska medborgarinitiativ finns i förordning 2019/788 och i 10 och 15 § i lagen om medborgarinitiativ. I de ovannämnda paragraferna behandlas inte åldersgränsen för ett initiativ eller rätten att underteckna ett initiativ. I Finlands nationella lagstiftning föreskrivs det således inte för närvarande separat om europeiska medborgarinitiativ och rätten att underteckna ett initiativ, utan åldersgränsen för ett europeiskt medborgarinitiativ i Finland baserar sig på förordning 2019/788.

I artikel 2.1 i kapitel 1 i förordning 2019/788 definieras de grupper som har rätt att stödja ett europeiskt medborgarinitiativ. Enligt artikel 2.1 första stycket ska varje unionsmedborgare som har uppnått rösträttsåldern för val till Europaparlamentet ha rätt att stödja ett initiativ genom att underteckna en stödförklaring i enlighet med denna förordning. I artikel 2.1 andra stycket föreskrivs det också att medlemsstaterna får föreskriva att minimiåldern för rätten att stödja ett initiativ är 16 år, i enlighet med sin nationella lagstiftning. Medlemsstaten ska i sådana fall underätta kommissionen om detta.

Av förarbetena till förordningen framgår det att artikel 2 i kapitel 1 i kommissionens ursprungliga förslag till förordning ger rätt för varje unionsmedborgare som fyllt 16 år att stödja ett europeiskt medborgarinitiativ genom att underteckna det. Kommissionen motiverade den sänkta åldersgränsen med dess positiva inverkan på ungas möjligheter att delta och på medvetenheten om EU. Kommissionen konstaterar att medborgarinitiativet är ett icke-bindande sätt att påverka, och att det kan ses som ett lämpligt sätt att delta också för unga som ännu inte är röstberättigade. I Finland har statsrådet tagit ställning till förslaget i en U-skrivelse (U 57/2017 rd), och dessutom har grundlagsutskottet gett ett utlåtande om förslaget (GrUU 54/2017 rd). Statsrådet och grundlagsutskottet såg inget hinder för att sänka åldersgränsen, även om Finland slutligen prioriterade en deltaganderätt som i första hand är bunden till rösträtten.

Enligt artikel 5 i förordningen ska ett initiativ förberedas och ledas av en grupp av organisatörer som består av minst sju fysiska personer. Vid tidpunkten för registreringen av initiativet ska medlemmarna i gruppen av organisatörer vara unionsmedborgare, ha uppnått rösträttsåldern för val till Europaparlamentet och vara bosatta i minst sju olika medlemsstater. I fråga om åldersgränsen för gruppen av organisatörer är det således inte möjligt att använda motsvarande nationella prövning för att avvika från åldersgränsen för röstningsåldern i Europaparlamentsvalet som i fråga om åldersgränsen för dem som stöder initiativet.

3 Målsättning

Målet för propositionen är att

- 1) öka öppenheten och transparensen i val- och partifinansieringen genom att precisera den nuvarande regleringen,
- 2) göra det smidigare för partierna att ställa upp kandidater vid riksdagsval, genom att slopa den obligatoriska medlemsomröstningen och i partiernas stadgar sörja för en demokratisk kandidatuppställning,
- 3) göra vissa preciseringar av teknisk natur i vallagen,
- 4) öka i synnerhet de ungas intresse för det europeiska medborgarinitiativet och på så sätt öka deras delaktighet och möjligheter att delta i samhällelig påverkan.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 Förslag som gäller val- och partifinansiering

4.1.1 Offentliggörande av långivarnas namn

I propositionen föreslås det att namnet på den som har gett en valkampanj ett lån på 1 500 euro (800 euro vid kommunalval) eller mer ska offentliggöras. Om långgivaren är ett kreditinstitut räcker det med information om att det är fråga om ett lån som beviljats av ett kreditinstitut.

I 6 § i lagen om kandidaters valfinansiering föreskrivs det om de uppgifter som ska ingå i redovisningen av valfinansieringen. I 1 mom. föreskrivs det om när ett enskilt bidrag och dess givare ska redovisas. Gränsen för offentliggörande är 800 euro vid kommunalval och 1 500 euro vid andra val. Enligt lagen finns det däremot inte någon skyldighet att offentliggöra den som har beviljat ett *lån* till en valkampanj, även om lånet är betydande.

Eftersom lånet inte är förenat med några begränsningar i fråga om belopp eller givare, kan offentliggörandet av namnet på den som ger bidrag och andra begränsningar kringgås med hjälp av lånet. Detta har i praktiken gjort det möjligt att dölja betydande finansärer från offentligheten. I tillsynspraxisen har det åtminstone en gång upptäckts en situation där den redovisningskyldige senare ändrade sin redovisning så att det i fråga om en prestation som ursprungligen redovisats som bidrag sist och slutligen var fråga om ett lån, varvid bidragsgivaren inte längre var offentlig.

Lånet kan slutligen efterskänkas helt och hållet till och med utan redovisningskyldighet, om det görs först efter valperiodens slut. Offentliggörandet av namnen på dem som lånat ut pengar till kampanjen, åtminstone när det gäller större summor, ökar valfinansieringens transparens. Samtidigt försvinner också motivet att omvandla bidragen till lån för att dra bort penninggivarens namn från offentligheten. Syftet med anmälningsskyldigheten är att offentliggöra sådana långgivare i fråga om vilka det kan tänkas uppkomma bindningar.

I diskussionerna i valarbetsgruppen lyftes behovet av en lagändring fram, eftersom nuvarande praxis gör det möjligt att dölja valfinansieringen i form av ett lån och bidragen kan ändras till lån i efterhand. Ändringen ansågs öka öppenheten. Man ska förhålla sig till lån eller andra bidrag på samma sätt, oberoende av om det kallas lån eller donation. Likaså lyftes skillnaden mellan ett marknadsbaserat lån och ett lån i form av bidrag fram som en betydande fråga, och därför är

det ändamålsenligt att vid lagberedningen utreda om långgivarna och bidragsgivarna borde ha samma utgångsläge.

Valarbetsgruppen föreslog att gränsen för offentliggörande av lån kunde vara densamma som gränsen för offentliggörande av valbidrag. Lån som beviljats av penninginstitut ska uppges, men i redovisningen behöver det inte preciseras vilken penninginrättning som har beviljat lånet.

4.1.2 Valfinansiering som överskrider kampanjkostnaderna

I propositionen föreslås det att om valfinansieringen överskrider kostnaderna för valkampanjen, ska även överskottet från valfinansieringen redovisas och dessutom ska det uppges om överskottet ska överföras till kandidatens egna medel eller till kandidatens stödgrupp eller någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten.

I sin revisionspraxis har statens revisionsverk upplevt det problematiskt att det i lagen inte tydligt konstateras om valfinansieringen kan överskrida kampanjkostnaderna och ansett det vara nödvändigt att förtydliga om den finansiering som överskrider kostnaderna för valkampanjen är valfinansiering och som sådan omfattas av redovisningsskyldigheten.

Valarbetsgruppen föreslog att ordalydelsen i lagen ska förtydligas så att det tydligt framgår att valfinansieringen kan överstiga kampanjkostnaderna och att även bidrag som överstiger kampanjkostnaderna ska uppges i redovisningen för valfinansieringen. Om kostnaderna är mindre än valfinansieringen, kan det överstigande beloppet t.ex. överföras till kandidatens medel eller bli kvar hos stödgruppen eller någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten.

4.1.3 Partilagens förteckning över sådant som inte anses vara bidrag

I propositionen föreslås att det till förteckningen i partilagen över sådant som inte betraktas som bidrag ska fogas avgifter för förtroendevalda och prestationer som baserar sig på EU-institutionernas och andra motsvarande internationella organisationers budget.

Förslaget grundar sig på det som föreslås i riksdagens revisionsutskotts betänkande ReUB 1/2018 rd. Statens revisionsverk har i sin revisionspraxis konstaterat att flera partier har ett etablerat sätt att ur mötesarvodena för personer som valts till förtroendeuppdrag ta ut så kallade avgifter för förtroendevalda eller riksdagsledamotsavgifter. I ljuset av ordalydelsen i den gällande lagen och motiveringen till den är ställningen för avgifterna för förtroendevalda otydlig. Enligt revisionsverket kan de prestationer som hör till den sedvanliga organisationsverksamheten i paragrafens ordalydelse bra förstås så att de avser så allmänna och sedvanliga prestationer att de förekommer i all organisationsverksamhet och inte enbart i partier och partiföreningar. Enligt detta resonemang är avgifter för förtroendevalda inte prestationer som hör till den sedvanliga organisationsverksamheten, utan snarare ett bidrag till partiet.

Även valarbetsgruppen understödde tanken att man till förteckningen i partilagen över sådant som inte betraktas som bidrag till partiet också skulle foga sedvanliga prestationer som baserar sig på EU-institutionernas och andra motsvarande internationella organisationers budget, såsom ersättningar för resekostnader. I revisionsverkets tillsynspraxis har det upprepade gånger upptäckts situationer där partimedlemmarna har besökt t.ex. EU-institutionerna eller Nordiska rådet och partiet har fått ersättningar för resekostnader i enlighet med dessa institutioners regler. Posterna uppfyller definitionen av bidrag till ett parti och i och med att de är utländska så är de förbjudna. De tidigare situationer som revisionsutskottet lyft fram har framför allt gällt understöd som beviljats på basis av kostnaderna som ersättning för utgifter. Enligt arbetsgruppen har

avsikten med lagändringarna inte varit att utesluta sådana prestationer, utan de kan anses vara prestationer till verkligt värde som hör till sedvanlig organisationsverksamhet. Valarbetsgruppen ansåg att understöd som betalas ur statsbudgeten för mellanstatliga internationella organisationer och som gäller resekostnader och andra kostnader inte ska anses vara förbjudna bidrag.

4.1.4 Aktuell redovisning av lån som tagits upp

I propositionen föreslås det att även i fråga om lån som upptagits ska det göras en aktuell redovisning till statens revisionsverk på samma sätt som det i enlighet med partilagens 8 c § görs en aktuell redovisning av erhållna bidrag. Genom denna ändring skapas också för lån en likadan transparens som det i fråga om bidrag finns i den gällande lagstiftningen.

Lånen skapar inom ramen för den gällande lagstiftningen en möjlighet att kringgå offentliggörandet av bidragsgivarens namn och andra begränsningar. Det har varit möjligt att med hjälp av lånen dölja betydande finansiärer från offentligheten. När det gäller partilagen bör regleringen således också gälla sådan finansiering av permanent verksamhet med lån som sker utanför partiets kampanjperiod för ett val.

I valarbetsgruppens diskussioner lyftes skillnaden mellan ett marknadsbaserat lån och ett bidrag fram, och därför är det ändamålsenligt att vid lagberedningen utreda om långivarna och bidragsgivarna borde ha samma utgångsläge.

4.1.5 Möjlighet att överföra statsunderstöd

I propositionen föreslås det att en del av statsunderstödet till ett parti (partistödet) kan anvisas för att stödja verksamheten i en annan sammanslutning eller stiftelse som uppfyller användningsändamålet för understödet.

Enligt statsrådets kanslis förslag till valarbetsgruppen ska det i 9 § 1 mom. i partilagen göras ett tillägg enligt vilket ett parti kan överföra en del av understödet för att stödja verksamheten i en annan sammanslutning eller stiftelse som förverkligar användningsändamålet för understödet. Enligt den gällande lagen kan en del av understödet till ett parti anvisas för stödjande av någon annan förenings verksamhet.

Valarbetsgruppen behandlade en ändring av 9 § i partilagen så att där entydigt ska framgå om statsunderstödet kan överföras till ett aktiebolag eller en stiftelse. Enligt förslaget kan partiet överföra en del av understödet till att stödja verksamheten i en annan sammanslutning eller stiftelse som förverkligar användningsändamålet för understödet. Tillägget gör det uttryckligen möjligt för partierna att även i fortsättningen i enlighet med etablerad praxis överföra en del av det beviljade understödet till exempelvis ett aktiebolag som publicerar partiets tidning.

Ett partis möjlighet att överföra en del av sitt understöd till en annan sammanslutning eller stiftelse som förverkligar användningsändamålet gäller utöver föreningar även andra juridiska personer. Sammanslutningar är till exempel aktiebolag, föreningar och andelslag. Därtill kan partiet också överföra en del av understödet till en stiftelse.

Mängden sammanslutningar och stiftelser begränsas i bestämmelsen genom att det förutsätts att den sammanslutning eller stiftelse som en del av stödet anvisas för ska förverkliga användningsändamålet för understödet.

Det föreslås dessutom att 9 § 5 mom. i partilagen förtydligas med ett omnämnande av att statsunderstödslagen (688/2001) som allmän lag också tillämpas på anvisande och överföring av

understöd som avses i partilagen. Det föreslagna tillägget till partilagen förtydligar den gällande bestämmelsen och dess syfte är inte att ändra det rådande rättsläget.

4.1.6 Behov av ändringar i fråga om bokslutshandlingar

I propositionen föreslås det att det till partilagen fogas bestämmelser om inlämnande av handlingar i anslutning till verksamhetsgranskningen samt en bestämmelse om att bokslutshandlingarna ska lämnas in även om partiet skulle ha varit infört i partiregistret endast en del av räkenskapsperioden.

I 9 d § i partilagen föreskrivs det om de handlingar i anslutning till bokslut och revisionsberättelse som ett parti, en förening som avses i understödsbeslutet och en sammanslutning eller stiftelse som anmälts vara en partinära sammanslutning ska lämna in. I 1 mom. föreskrivs det om de handlingar som ett parti ska lämna in till revisionsverket och om de handlingar som en förening som avses i understödsbeslutet lämnar in till partiet.

I 2 mom. föreskrivs det om de handlingar som en sammanslutning eller stiftelse som anmälts vara en partinära sammanslutning ska lämna in till revisionsverket. I förteckningarna över de handlingar som det har bestämts att alla ovannämnda parter ska lämna in nämns revisionsberättelsen, men inte verksamhetsgranskningsberättelsen. Sedan de här paragraferna i partilagen stiftades har bl.a. föreningslagen och revisionslagen ändrats så att en del av sammanslutningarna kan ha en verksamhetsgranskare i stället för en revisor eller en verksamhetsgranskare i egenskap av andra granskare utöver en revisor.

I revisionsverkets revisionsverksamhet har det observerats att lagens bestämmelse om lämnande av bokslutshandlingar när partiet har varit infört i partiregistret endast en del av räkenskapsperioden inte är entydig.

Valarbetsgruppen understödde behovet att uppdatera partilagen på grund av ändringar i bokförings- och revisionslagstiftningen och föreslog att lagen förtydligas till den del den gäller skyldigheten för en förening som avförts ur partiregistret under räkenskapsperioden att lämna revisionsverket bokslutshandlingar.

4.2 Ändringar i vallagen

Medlemsomröstning vid partiernas kandidatuppställning

I propositionen föreslås det att den obligatoriska medlemsomröstning som hänför sig till partiernas kandidatuppställning vid riksdagsval slopas. Huvudregeln föreslås fortfarande vara medlemsomröstning, men partiet ska i sina stadgar kunna se till att det demokratiska inflytandet vid kandidatuppställningen tryggas även på andra sätt.

De nuvarande bestämmelserna i 112–118 § i vallagen är ett resultat av en historisk utveckling och de finns för att de demokratiska principerna ska iakttas vid kandidatuppställningen. Utgångspunkten enligt bestämmelserna är att partiet inom valkretsen för uppställande av kandidater ska förrätta en hemlig medlemsomröstning som baserar sig på lika rösträtt. Medlemsomröstningen är likväl inte obligatorisk, om för den har nominerats högst så många personer som partiet har rätt att ställa upp som kandidater inom valkretsen. Medlemsomröstningen ska förrättas i enlighet med partiets stadgar eller, om det inte finns sådana bestämmelser i partiets stadgar, med iakttagande av 114–118 § i vallagen.

Valarbetsgruppen hade till uppgift att utreda hur bestämmelserna om kandidatuppställning vid val kunde revideras för att på ett mångsidigare sätt än för närvarande möjliggöra olika demokratiska sätt att fatta beslut i enlighet med vad som närmare bestäms i partiets stadgar. I arbetsgruppens diskussion om en reform av praxis för kandidatuppställning lyftes framför allt fram behovet av att göra reglerna om medlemsomröstning flexibla och att ge partiernas stadgar större vikt än för närvarande vid uppställningen av kandidater för ett parti.

För en uppluckring av regleringen så att den blir mer representativ talar det faktum att motsvarande reglering som förutsätter medlemsomröstning inte finns i fråga om andra typer av val. Enligt 2 § 1 mom. 3 punkten i partilagen ska ett partis stadgar i varje fall säkerställa att demokratiska principer iaktas i föreningens beslutsfattande och verksamhet.

Majoriteten av valarbetsgruppen ansåg att medlemmarnas demokratiska inflytande på valet kan tryggas även om medlemsomröstning inte längre är obligatorisk. Avsikten är att medlemsomröstningen även i fortsättningen ska vara huvudregeln, och därför innehåller 113–118 § i vallagen bestämmelser om förfarandet vid medlemsomröstning. Bestämmelserna är fortfarande inte tvingande, så det kan göras undantag från dem i partiets stadgar. Enligt förslaget ska justitieministeriet vid registreringen av partiet eller godkännandet av partiets stadgeändringar gå igenom att bestämmelserna om kandidatuppställningen tryggar demokratin i partiets beslutsfattande.

Andra ändringar som föreslås i vallagen

Enligt 11 § 3 mom. i vallagen sammanträder Nylands valkrets nämnd i Helsingfors. Det har nu kommit fram att Nylands valkrets nämnds arbete kunde effektiviseras om nämnden har möjlighet att som mötesplats, särskilt i fråga om rösträkningen, överväga även andra städer i landskapet Nyland. Därför föreslås det att 3 mom. upphävs, vilket innebär att varje valkrets nämnd själv ska besluta i vilken stad eller kommun den sammanträder. Det kan antas att eventuellt med undantag för Nylands valkrets nämnd kommer valkrets nämnderna fortfarande att sammanträda på sina nuvarande, redan etablerade mötesplatser. Eftersom bestämmelsen om de städer där sammanträden hålls slopas, föreslås det att 1 mom. ändras så att det för varje regionförvaltningsverk är klart vilken valkrets nämnd eller vilka valkrets nämnder den ska tillsätta.

Det föreslås att 16 § 3 mom. i vallagen ändras så att också valbestyrelsen vid behov kan anlita biträdande personal för användning av rösträttsregistret på motsvarande sätt som valnämnden i nuläget kan göra vid röstningen på valdagen. På detta sätt blir det möjligt att använda rösträttsregistret vid röstning i anstalt.

I 29 § 1 mom. föreslås en teknisk ändring så att det i fortsättningen ska vara möjligt att använda rösträttsregistret också på förhandsröstningsställen utomlands, genom att orden ”i hemlandet” stryks.

Det föreslås att 42 § 1 mom. ändras så att den första satsen stryks som onödig. Satsen ströks inte i samband med lagändringen 2010 (431/2010). Det är inte längre nödvändigt att genom ett tillkännagivande underrätta justitieministeriet om kandidaterna i presidentvalet.

Det föreslås att 53 § 1 mom. preciseras så att justitieministeriet ska sända förhandsröstningshandlingar och blanketter för de förteckningar som förs över de röstande till de kommunala centralvalnämnderna för vidarebefordran till valförrättarna på förhandsröstningsställena i hemlandet, valförrättarna vid hemmaröstning och valbestyrelserna.

Det föreslås att rubriken för 99 § och 99 § 2 mom. i vallagen ändras så att rubriken bättre motsvarar paragrafens innehåll och så att det preciseras vilka handlingar i pappersformat valkrets-nämnden ska överlämna till regionförvaltningsverket för förvaring.

Därtill föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. där det föreskrivs om varaktig förvaring av valkrets-nämndens protokoll jämte bilagor i enlighet med justitieministeriets föreskrifter.

Det föreslås att 143 § 4 mom. i vallagen ändras så att omnämmandet av den 40 dagen som felaktigt blivit kvar i paragrafen korrigeras till att gälla den 47 dagen.

I 143 1 § 3 mom. 2 punkten i vallagen föreslås en korrigerings av ett fel som av misstag inte rättats i den finska språkdräkten. Valfärdsområdesnämnden ska lämna resultatet av valfärdsområdesvalet till valfärdsområdesfullmäktige (aluevaltuusto), inte till landskapsfullmäktige (maakuntavaltuusto), vilket den finska språkdräkten nu anger. I den svenska språkdräkten görs en liten språklig ändring.

Enligt förslaget ska det till vallagens 185 § fogas ett nytt 2 mom. genom vilket bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar i 1 mom. förtydligas så att de också gäller personal som anställts av valkrets-nämnden, valfärdsområdesvalnämnden och den kommunala centralvalnämnden.

4.3 Förslag som gäller lagen om medborgarinitiativ

I propositionen föreslås det att den nedre åldersgränsen för finska medborgare att underteckna det europeiska medborgarinitiativets stödförklaringar ska sänkas från nuvarande 18 år till 16 år för att öka de ungas politiska påverkningsmöjligheter. Europeiska kommissionen har ansett att en lägre åldersgräns för medborgarinitiativ har en positiv inverkan på de ungas möjligheter att delta och på medvetenheten om Europeiska unionen. Kommissionen konstaterar att medborgarinitiativet är ett icke-bindande sätt att påverka, och att det kan ses som ett lämpligt sätt att delta också för unga som ännu inte är röstberättigade. Sänkningen av åldersgränsen i Finland för att understödja europeiska medborgarinitiativ stöder också målen i det nationella demokratiprogrammet 2025 om att stärka ungas samhällseliga delaktighet.

I diskussionerna i den parlamentariska valarbetsgruppen konstaterades det att intresset för samhällselig påverkan uppkommer redan innan personen har uppnått myndighetsåldern och att detta bör beaktas också i den representativa demokratin. Medborgarinitiativet ansågs vara en lyckad demokratisk innovation. Åldersgränserna behöver inte vara desamma i fråga om medborgarinitiativ och rösträtt. Initiativrätten ansågs bidra till intresset för politisk påverkan. Majoriteten av valarbetsgruppen understödde den nu föreslagna sänkningen av åldersgränsen.

4.4 De huvudsakliga konsekvenserna

4.4.1 Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna ändringarna har inte några självständiga ekonomiska konsekvenser.

4.4.2 Samhällseliga konsekvenser

De föreslagna ändringarna ökar transparensen i tillsynen över val- och partifinansieringen. Reformerna är viktiga med tanke på öppenheten och ett demokratiskt samhälle.

Ändringen av vallagen möjliggör på ett mångsidigare sätt än för närvarande olika demokratiska sätt att vid kandidatnomineringen till ett val fatta beslut i enlighet med vad som närmare bestäms i partiets stadgar.

I och med ändringen av medborgarinitiativet förbättras de ungas möjligheter att delta och deras medvetenhet om Europeiska unionen.

5 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

Medborgarinitiativ

I Europeiska unionen finns för närvarande fyra medlemsländer vars nedre åldersgräns för ett europeiskt medborgarinitiativ är under 18 år. I Estland, Malta och Österrike är den nedre åldersgränsen 16, i Grekland 17. När det gäller Malta, Österrike och Grekland är det fråga om en åldersgräns som fastställts i enlighet med artikel 2.1 första stycket i kapitel 1 i förordning 2019/788, eftersom länderna iakttar samma nedre åldersgräns även vid Europaparlamentsval.

Estland är tills vidare den enda av unionens medlemsstater som har fastställt en åldersgräns på 16 år för ett europeiskt medborgarinitiativ i enlighet med artikel 2.1 andra stycket i kapitel 1. Åldersgränsen baserar sig inte på åldersgränsen för rösträtt, eftersom åldersgränsen vid Europaparlamentsval är 18 år trots att åldersgränsen för rösträtt i det estniska kommunalvalet är 16 år. Bestämmelser om åldersgränsen för europeiska medborgarinitiativ finns i Estlands nationella lagstiftning i lagen om genomförande av förordning 2019/788. I motiveringen till utkastet till ovannämnda lag (seletuskiri) nämns flera grunder för att sänka åldersgränsen för europeiska medborgarinitiativ till 16 år. Den nedre åldersgränsen för det estniska medborgarinitiativet (kollektivne pöerdumine) har sedan 2014 varit 16 år. Estlands regering och parlament har åtagit sig att bland annat genom medborgarinitiativ stödja deltagandet bland 16-åringar och bland unga som är äldre än 16 år. Medborgarinitiativen konstateras öka de ungas möjligheter att delta, vilket ökar deras aktiva medborgarskap.

6 Remissvar

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om kandidaters valfinansiering

6 §. *Huvudsakligt innehåll i redovisningen av valfinansieringen.* Den gällande 6 § ska enligt förslaget delas upp i två paragrafer, 6 och 6 a §. I 6 §, som föreslås bli ändrad, föreskrivs om vilka allmänna uppgifter som redovisningen om valfinansieringen (1, 5 och 6 mom. i den gällande paragrafen) ska innehålla. Bestämmelserna i 2, 3 och 4 mom. i den gällande paragrafen flyttas i delvis ändrad form till den nya 6 a §.

I 1 mom. 4 punkten ändras ordföljden och samtidigt stryks satskonstruktionen med ”inbegripet”.

I 1 mom. 5 punkten ändras ordet redovisningsskyldig till ordet kandidat. I 2 mom. ändras åter ordet kandidat till ordet redovisningsskyldig.

6 a §. *Särskilt innehåll i redovisningen av valfinansieringen.* Det föreslås att det till lagen fogas en ny paragraf där det föreskrivs om det särskilda innehållet i redovisningen av valfinansieringen. Paragrafen motsvarar till innehållet i huvudsak nuvarande 6 § 2–4 mom.

I 1 mom. föreskrivs på samma sätt som i 6 § 2 mom. i den gällande lagen, dvs. hur varje enskilt stöd och dess givare ska redovisas separat, om bidragets värde är minst 800 euro vid kommunalval eller minst 1 500 euro vid andra val. I början av 1 mom. fogas orden redovisningen av valfinansieringen.

I 2 mom. föreskrivs på samma sätt som i 6 § 4 mom. i den gällande lagen att namnet på en enskild person inte får uppges utan dennes uttryckliga samtycke, om värdet av det bidrag som personen gett är mindre än det belopp som nämns i 1 mom.

I 3 mom. föreskrivs som ny sak att namnet på den som har gett en valkampanj ett lån på 1 500 euro (800 euro vid kommunalval) eller mer ska offentliggöras. Om långgivaren är ett kreditinstitut, räcker det med en upplysning om att det är fråga om ett lån som beviljats av kreditinstitutet, dvs. det behöver inte preciseras i redovisningen vilket kreditinstitut som har beviljat lånet. Kravet enligt de gällande bestämmelserna att anmäla en återbetalningsplan av ett lån kvarstår i momentet.

Nytt i 4 mom. är att valfinansiering som överskrider kostnaderna för valkampanjen också ska redovisas och dessutom ska det uppges om överskottet av valfinansieringen ska överföras till kandidatens egna medel eller till medlen för kandidatens stödgrupp eller någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten. När den överskjutande valfinansieringen överförs antingen till kandidatens egna medel eller till stödgruppens eller sammanslutningens medel ska också eventuella olika skattepåföljder och skatteförvaltningens anvisningar beaktas.

Med kreditinstitut avses här i enlighet med 1 kap. 7 § i kreditinstitutslagen (610/2014) ett företag som har koncession för kreditinstitutsverksamhet enligt 4 kap. i den lagen. Ett kreditinstitut kan vara en inlåningsbank eller ett kreditföretag.

7.2 Partilagen

8 §. Bidrag till partier och partiföreningar. Förteckningen i 3 mom. preciseras så att som bidrag till ett parti eller en partiförening ska inte betraktas sådana avgifter för förtroendevalda som betalas till ett parti eller en partiförening. Till förteckningen över sådant som inte betraktas som bidrag fogas också prestationer som beviljats av Europeiska unionens institutioner och motsvarande internationella organisationer och som baserar sig på institutionernas och organisationernas budgetar. Till dessa hör sedvanliga prestationer prissatta till verkligt värde, såsom ersättningar för resekostnader, som inte betalas till partiet som bidrag för en valkampanj. Internationella organisationer som motsvarar Europeiska unionen kan vara exempelvis organisationer som lyder under Förenta nationerna, och avsikten är inte att reglerna om förbudet bidrag eller anmälningsskyldighet ska kunna kringgå genom utbetalning av bidrag i en internationell organisations namn.

Flera partier har ett etablerat sätt att ur mötesarvodena för personer som valts till förtroendeuppdrag ta ut så kallade avgifter för förtroendevalda eller riksdagsledamotsavgifter. Avgifter för förtroendevalda hör inte tydligt till prestationer som ingår i sedvanlig organisationsverksamhet, och därför är det skäl att räkna dessa sedvanliga avgifter till sådana avgifter som inte enligt lagen kan betraktas som bidrag.

8 c §. Aktuell redovisning av bidrag. Paragrafens rubrik ändras, eftersom det tas in en separat 8 d § om redovisning av lån, vilket innebär att det i 8 c § föreskrivs om att det ska lämnas en aktuell redovisning av *bidrag*. I 1 mom. stryks parentesen med definitionen aktuell redovisning,

eftersom aktuell redovisning i fortsättningen kan avse både redovisning av bidrag och redovisning av lån.

8 d §. Aktuell redovisning av lån som tagits upp. Till lagen fogas en ny paragraf med bestämmelser om lämnande av redovisning till statens revisionsverk av lån som ett parti, en partiförening eller en partinära sammanslutning har tagit upp. Lånen ska redovisas om lånebeloppet från en och samma långivare uppgår till minst 1 500 euro per kalenderår. I samband med redovisningen ska det också lämnas en plan över återbetalningen av lånen.

9 §. Statsunderstöd. Till 1 mom. fogas enligt förslaget en bestämmelse om att en del av understödet till ett parti kan anvisas för att stödja verksamheten i en annan sammanslutning eller stiftelse som uppfyller användningsändamålet för understödet.

Syftet med tillägget är att skapa klarhet i nuläget. Tillägget gör det uttryckligen möjligt att partiet i enlighet med etablerad praxis ska kunna överföra en del av sitt understöd till exempelvis ett aktiebolag som publicerar partiets tidning. Den föreslagna ändringen omfattar på ett täckande sätt olika typer av juridiska personer. Med tanke på bl.a. 124 § i grundlagen är det dock viktigt att begränsa överföringarna till andra sammanslutningar och stiftelser som uppfyller ändamålet med understödet. Om partiet till exempel inrättar en ny stiftelse eller tidskrift, kan det även till dessa överföras understöd. Avsikten är inte att utvidga antalet bidragsmottagare, utan bidrag kan i fortsättningen beviljas likadana aktörer som hittills.

Det föreslås att 9 § 5 mom. förtydligas med ett omnämnande av att statsunderstödslagen som allmän lag också tillämpas på anvisande och överföring av sådana understöd som avses i partilagen. Det föreslagna tillägget förtydligar gällande moment, och dess syfte är inte att ändra det rådande rättsläget.

9 a §. Bokföring. Till paragrafens 1 mom. fogas en hänvisning till vad som i föreningslagen föreskrivs om bokslut och verksamhetsberättelse.

9 b §. Uppgifter som ska redovisas om kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen. Till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. där det föreskrivs att ett parti och en förening som avses i understödsbeslutet separat också ska redovisa vilka lån som har tagits upp för att täcka kostnaderna för valkampanjen samt en plan för återbetalning av lånen.

Dessutom ska även långgivaren uppges, om lånet har beviljats av någon annan än ett kreditinstitut och om lånebeloppet är minst 1 500 euro.

9 d §. Inlämnande av bokslutshandlingar. Paragrafen föreslås ändras så att den beaktar ändringar i bokförings- och revisionslagstiftningen och möjligheten att de som är skyldiga att lämna in bokslutshandlingar utöver revisorer och bokslut kan ha verksamhetsgranskare och verksamhetsgranskningsberättelser. Eftersom det inte av partilagen följer någon skyldighet att utse en verksamhetsgranskare och alla rapporteringsskyldiga inte har någon verksamhetsgranskare, begränsas skyldigheten att lämna en verksamhetsgranskningsberättelse till att gälla de fall där en verksamhetsgranskare har utsetts och en verksamhetsgranskningsberättelse upprättats.

Dessutom föreskrivs det i paragrafen att skyldigheten att lämna in handlingar också ska gälla en sådan räkenskapsperiod under vilken föreningen har varit införd i partiregistret endast under en del av perioden. Eftersom en del på några månader inte kan lösgöras från bokslutet förutsätts det att bokslutshandlingarna också ska lämnas in för en sådan räkenskapsperiod under vilken partiet har registrerats i partiregistret eller avförts ur partiregistret.

9 e §. Tillsyn. Till 1 mom. fogas också ett omnämmande av att sådana andra sammanslutningar eller stiftelser som avses i 9 § 1 mom. i fortsättningen också ska vara föremål för den tillsyn över val- och partifinansieringen som utövas av revisionsverket. På detta sätt övervakas användningen av statsunderstödet.

9 f §. Redovisningsregistret och tillgången till uppgifter. Till 1 mom. fogas ett tillägg om att det i registret över redovisning av partifinansiering också ska föras in uppgifter som ingår i de redovisningar som avses i 8 d §.

7.3 Vallagen

11 §. Valkrets nämnd. Det föreslås att 1 mom. ändras så att nämnden tillsätts av det regionförvaltningsverk inom vars område valkretsen eller en stor del av den finns geografiskt. Det föreslås att 3 mom. stryks.

16 §. Valnämndens och valbestyrelsens arbete. Det föreslås att 3 mom. ändras så att också valbestyrelsen vid behov kan anlita biträdande personal för användning av rösträttsregistret. På detta sätt blir det möjligt att använda rösträttsregistret vid röstning

29 §. Användningen av rösträttsregistret. I 1 mom. görs en teknisk ändring så att det i fortsättningen är möjligt att använda rösträttsregistret också på förhandsröstningsställen utomlands, genom att orden ”i hemlandet” stryks.

42 §. Kandidatförteckningar för presidentval. Paragrafens 1 mom. ändras så att den första satsen stryks som onödig. Satsen ströks inte i samband med lagändringen 2010 (431/2010). Det är inte längre nödvändigt att genom ett tillkännagivande underrätta justitieministeriet om kandidaterna i presidentvalet.

53 §. Leverans av handlingar och valstämplar. Det föreslås att 1 mom. preciseras för att motsvara nuläget så att justitieministeriet sänder förhandsröstningshandlingar och blanketter för de förteckningar som ska föras över de röstande till de kommunala centralvalnämnderna för vidarebefordran till valförrättarna på förhandsröstningsställena i hemlandet, valförrättarna vid hemmaröstning och valbestyrelserna.

99 §. Förvaring av handlingar och tillbehör. Det föreslås att paragrafens rubrik och 2 mom. ändras så att rubriken bättre motsvarar paragrafens innehåll och så att det preciseras vilka handlingar i pappersformat valkrets nämnden efter valet ska överlämna till regionförvaltningsverket för förvaring. I paragrafen föreslås ett nytt 3 mom. enligt vilket valkrets nämndens protokoll ska förvaras i enlighet med justitieministeriets föreskrifter. Detta innebär i praktiken att ministeriet bestämmer att protokollen jämte bilagor ska förvaras varaktigt i elektronisk form i valdatasytemets elektroniska arkiv.

112 §. Medlemsomröstning. Paragrafen ändras så att medlemsomröstningen inte längre är obligatorisk. Avsikten är att medlemsomröstningen även i fortsättningen ska vara huvudregeln, och därför innehåller 113–118 § bestämmelser om förfarandet vid medlemsomröstning. Bestämmelserna är fortfarande inte tvingande, så det kan göras undantag från dem i partiets stadgar. Bestämmelserna ska dock trygga partimedlemmarnas demokratiska möjligheter att påverka kandidatnomineringen på andra sätt.

Genom ändringen görs bestämmelserna om medlemsomröstning flexibla och partiernas stadgar ges större vikt vid kandidatuppställningen. Justitieministeriet går vid granskningen av stadgarna igenom att partiernas beslutsfattande är demokratiskt, i samband med att partiet ska registreras i partiregistret eller när en stadgeändring ska godkännas.

143 §. *Åtgärder när en presidentkandidat eller den som valts till president får bestående förhinder eller avlider.* Paragrafens 4 mom. ändras så att den 40 dagen korrigeras till den 47 dagen.

143 I §. *Fastställande av valresultatet vid välfärdsområdesval.* I 3 mom. 2 punkten i den finska texten ska termen maakuntavaltuusto (landskapsfullmäktige) ändras till aluevaltuusto (välfärdsområdesfullmäktige). I den svenska språkdräkten görs en liten språklig ändring.

185 §. *En valmyndighets straffrättsliga ansvar.* Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. genom vilket bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar i 1 mom. förtydligas så att de också gäller personal som anställts av valkrets nämnden, välfärdsområdesvalnämnden och den kommunala centralvalnämnden. Förslaget ändrar i praktiken inte nuläget, eftersom det straffrättsliga tjänsteansvaret för nämnda personal också kan härledas ur 40 kap. 11 § i strafflagen.

7.4 Lagen om medborgarinitiativ

10 §. *Myndighetsuppgifter som gäller det europeiska medborgarinitiativet.* I paragrafen görs ett tillägg enligt vilket den nedre åldersgränsen för undertecknande av en stödförklaring för ett europeiskt medborgarinitiativ är 16 år för finska medborgare. Samtidigt ändras paragrafens rubrik till Det europeiska medborgarinitiativet.

8 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft i den 1 juli 2025.

9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Förslagen som gäller val- och partifinansieringen samt vallagen bidrar till en mer öppen och transparent val- och partifinansiering och ett mer demokratiskt politiskt system och kan därmed inte anses strida mot grundlagen.

Statens revisionsverk ansvarar för granskningen av redovisningen av kandidatens valfinansiering och för tillsynen över anmälningsskyldigheten. Enligt 90 § 2 mom. i grundlagen finns för revisionen av statsfinanserna och iakttagandet av statsbudgeten i anknytning till riksdagen statens revisionsverk, som är oavhängigt. Revisionsverkets huvudsakliga uppgift är således att utöva revision av statsfinanserna. Enligt 2 mom. utfärdas närmare bestämmelser om revisionsverkets ställning och uppgifter genom lag. Även om tillsynen över redovisningen av valfinansiering inte kan anses vara revision av statsfinanserna och av iakttagandet av statsbudgeten strider uppgifterna dock inte mot de uppgifter som föreskrivs i 90 § 2 mom. i grundlagen. Uppgifterna för statens revisionsverk står i tätt samband med det demokratiska systemets funktion, som tryggas genom grundlagen. Uppgiftshelheten för statens revisionsverk främjar allmänt taget demokratin och förtroendet för demokratin.

Statens revisionsverk vidtar lämpliga och särskilda åtgärder för att skydda den registrerades grundläggande fri- och rättigheter och intressen.

Även i fortsättningen ska statens revisionsverk lämna riksdagen de berättelser om sin verksamhet vid tillsynen över val- och partifinansieringen som avses i 10 § 3 mom. i valfinansieringslagen och 9 e § 4 mom. i partilagen.

Enligt 53 § 3 mom. i grundlagen har minst femtiotusen röstberättigade finska medborgare enligt vad som bestäms genom lag rätt att lägga fram initiativ för riksdagen om att en lag ska stiftas. I grundlagen föreskrivs endast om de allmänna grunderna för systemet med medborgarinitiativ. Bestämmelsen innehåller ett regleringsförbehåll som innebär att förfarandet i huvudsak ska föreskrivas på nivån av vanlig lag. Grundlagen ställer således mjuka villkor för lagstiftningen om medborgarinitiativ (se GrUB 9/2010 rd, s. 9/II). Grundlagen innehåller inga bestämmelser om ett europeiskt medborgarinitiativ.

På de grunder som anges ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om kandidaters valfinansiering

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kandidaters valfinansiering (273/2009) 6 §,
sådan den lyder i sin svenska språkdräkt i lagarna 684/2010 och 651/2021 och i sin finska
språkdräkt i lagarna 1689/2015 och 651/2021, och
fogas till lagen en ny 6 a § som följer:

6 §

Huvudsakligt innehåll i redovisningen av valfinansieringen

En redovisning ska innehålla följande:

- 1) omnämnande av vilket val det är fråga om,
- 2) kandidatens namn, titel, yrke eller uppdrag, det parti som ställt upp kandidaten eller omnämnande av att kandidaten har varit kandidat för en valmansförening och vid riksdagsval den valkrets, vid välfärdsområdesval det välfärdsområde och vid kommunalval den kommun som kandidaten varit uppställd i,
- 3) kostnaderna för valkampanjen totalt samt specificerade enligt kostnaderna för valreklam i dagstidningar, gratistidningar och tidskrifter, radio, television, datanät och andra medier och för utomhusreklam, valtidningar, broschyrer och andra tryckalster, reklamplanering och valmöten samt övriga kostnader,
- 4) valfinansieringen totalt samt specificerad enligt kandidatens egna medel, lån som kandidaten har tagit upp, inbegripet utestående fakturor vid redovisningstidpunkten, och samtliga bidrag till kandidaten, kandidatens stödgrupp eller någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten, grupperade enligt bidrag från enskilda personer, företag, partiet, partiföreningar och andra givare,
- 5) andra uppgifter om valfinansieringen och kostnaderna för valkampanjen som kandidaten anser behövliga.

En redovisningsskyldig vars valfinansiering vid kommunalval är mindre än 800 euro behöver dock inte lämna de uppgifter som avses i 1 mom. 3 och 4 punkten. Den redovisningsskyldige ska dock lämna en skriftlig försäkran om att valfinansieringen inte har överskridit den föreskrivna gränsen i detta moment.

En redovisningsskyldig som samtidigt varit kandidat i både välfärdsområdesval och kommunalval ska lämna en gemensam redovisning med uppgifter om valfinansieringen för bägge valen. I fråga om bidrag som ska redovisas separat i en sådan redovisning iakttas vad som i 6 a § 1 mom. föreskrivs om kommunalval.

6 a §

Särskilt innehåll i redovisningen av valfinansieringen

I redovisningen av valfinansieringen ska varje enskilt bidrag och dess givare redovisas separat, om bidragets värde är minst 800 euro vid kommunalval eller minst 1 500 euro vid riksdagsval, presidentval, välfärdsområdesval eller Europaparlamentsval. Om bidraget har getts genom köp av specificerade varor eller tjänster eller på något annat motsvarande sätt mot vederlag, ska endast bidragets nettovärde redovisas separat. Om ett enskilt bidrag som ska redovisas separat innehåller ett bidrag som uppgår till minst ovannämnda belopp och förmedlas från en tredje part, ska mottagaren även redovisa uppgifter om vem som lämnat det förmedlade bidraget.

Namnet på en enskild person får inte uppges utan dennes uttryckliga samtycke, om värdet av det bidrag personen gett är mindre än de belopp som nämns i 1 mom.

Även lån som tagits upp av kandidaten, kandidatens stödgrupp eller någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten och planer för återbetalning av lånen ska redovisas separat. Om långivaren är någon annan än ett sådant kreditinstitut som avses i 1 kap. 7 § i kreditinstitutslagen (610/2014) och lånebeloppet vid kommunalval är minst 800 euro och vid andra val minst 1 500 euro, ska också långivaren uppges.

Om den valfinansiering som avses i 2 § 2 mom. överskrider kostnaderna för valkampanjen, ska även överskottet från valfinansieringen redovisas och dessutom ska det uppges om överskottet ska överföras till kandidatens egna medel eller till kandidatens stödgrupp eller någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 ____.

2.

Lag

om ändring av partilagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i partilagen (10/1969) 8 § 2 mom. 6 punkten, rubriken för 8 c § och 8 c § 1 mom., 9 § 1 och 5 mom., 9 a § 1 mom., 9 d § 1 och 2 mom., 9 e § 1 mom. och 9 f §,

sådana de lyder, 8 § 2 mom. 6 punkten i lag 1214/2023, rubriken för 8 c § och 8 c § 1 mom. samt 9 a § 1 mom. i lag 683/2010, 9 § 1 och 5 mom., 9 d § 1 och 2 mom. och 9 e § 1 mom. i lag 1688/2015 samt 9 f § i lagarna 683/2010 och 332/2020, och

fogas till 8 § 2 mom., sådant det lyder i lag 650/2021, nya 7 och 8 punkter, till lagen en ny 8 d § samt till 9 b §, sådan den lyder i lagarna 683/2010 och 650/2021, ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 och 5 mom. blir 5 och 6 mom., som följer:

8 §

Bidrag till partier och partiföreningar

Som bidrag till partiet eller partiföreningen räknas prestationer i pengar, varor och tjänster och andra motsvarande prestationer. Som bidrag betraktas dock inte

6) statsunderstöd enligt 9 § eller sådant annat motsvarande understöd eller sådan annan motsvarande statsandel som baserar sig på lag, statsbudgeten eller ett välfärdsområdes eller en kommuns budget,

7) avgifter för förtroendevalda till ett parti eller en partiförening,

8) prestationer som beviljats av Europeiska unionens institutioner och motsvarande internationella organisationer och som baserar sig på institutionernas och organisationernas budgetar.

8 c §

Aktuell redovisning av bidrag

En redovisning av det bidragsbelopp som ett parti, en partiförening och en partinära sammanslutning har fått och uppgift om givarens namn ska lämnas till statens revisionsverk, om värdet av ett enskilt bidrag eller värdet av flera prestationer som en och samma givare har gett i bidrag är minst 1 500 euro per kalenderår. Redovisningen ska kompletteras alltid när värdet av ett bidrag från en och samma givare som har getts i form av nya prestationer efter det att redovisningen lämnats eller kompletterats överstiger det ovannämnda beloppet. Bidraget ska redovisas till bruttobelopp. Bidrag som inte har lämnats i pengar ska värderas och redovisas i pengar.

8 d §

Aktuell redovisning av lån som tagits upp

En redovisning av lån som ett parti, en partiförening och en partinära sammanslutning har tagit upp ska lämnas till statens revisionsverk, om lånebeloppet från en och samma långivare uppgår till minst 1 500 euro per kalenderår. I samband med redovisningen ska det också lämnas en plan över återbetalningen av lånen. Om långivaren är någon annan än ett sådant kreditinstitut som avses i 1 kap 7 § i kreditinstitutslagen (610/2014) och lånebeloppet uppgår till minst 1 500 euro ska också långivaren uppges.

Partiet ska se till att redovisningen görs. Redovisningen görs elektroniskt senast den 15 dagen i den kalendermånad som följer efter den månad då lånet tagits emot.

Statens revisionsverk meddelar närmare föreskrifter om redovisningen.

9 §

Statsunderstöd

Inom ramen för statsbudgeten kan ett parti som är företrätt i riksdagen beviljas understöd för sin i stadgarna och i det allmänna programmet angivna offentliga verksamhet. Understödet ska fördelas mellan partierna i förhållande till det antal riksdagsmandat de fått vid senaste riksdagsval. En del av understödet till ett parti kan anvisas för att stödja verksamheten i en annan sammanslutning eller stiftelse som förverkligar användningsändamålet för understödet.

På beviljande, utbetalning, användning, anvisande och överföring av samt tillsyn över understödet ska i övrigt utöver denna lag tillämpas vad som föreskrivs i statsunderstödslagen (688/2001).

9 a §

Bokföring

På bokföringsskyldigheten, bokslutet och verksamhetsberättelsen för ett parti och för en förening som avses i understödsbeslutet tillämpas vad som föreskrivs i bokföringslagen och föreningslagen (503/1989). De ska i samband med bokslutet dessutom lägga fram en redovisning för användningen av det understöd som avses i 9 § samt uppgifterna i aktuella redovisningar liksom också en redovisning för kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen.

9 b §

Uppgifter som ska redovisas om kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen

Lån som partiet och den förening som avses i understödsbeslutet har tagit upp för att täcka kostnaderna för valkampanjen och planer för återbetalning av lånen ska redovisas separat. Om långgivaren är någon annan än ett sådant kreditinstitut som avses i 1 kap. 7 § i kreditinstitutslagen och lånebeloppet är minst 1 500 euro, ska också långgivaren uppges.

9 d §

Inlämnande av bokslutshandlingar

Ett parti ska till statens revisionsverk lämna in partiets och i understödsbeslutet avsedda föreningars revisionsberättelse eller verksamhetsgranskningsberättelse, verksamhetsberättelse, om en sådan har upprättats, och balansbok samt de redovisningar och uppgifter som anges i 9 a § 1 mom. Föreningar som avses i understödsbeslutet ska för ändamålet lämna in motsvarande handlingar och uppgifter till det berörda partiet. Handlingar och uppgifter som gäller partiet ska lämnas in inom tre månader från det att partiets bokslut har fastställts. Handlingar och uppgifter som gäller föreningar som avses i understödsbeslutet ska lämnas in inom en månad från det att föreningens bokslut har fastställts. Skyldigheten att lämna in handlingar gäller också en sådan räkenskapsperiod under vilken föreningen har varit införd i partiregistret under endast en del av perioden.

En sammanslutning eller stiftelse som anmälts vara en partinära sammanslutning ska inom tre månader från det att sammanslutningens eller stiftelsens bokslut har fastställts till statens revisionsverk lämna in sin revisionsberättelse, verksamhetsberättelse, om en sådan har upprättats, och balansbok samt en specifikation enligt 9 a § 2 mom., ett utlåtande enligt 9 c § 3 mom. samt en verksamhetsgranskningsberättelse om en sådan har upprättats. En sammanslutning eller stiftelse vars fond har anmälts vara en partinära sammanslutning ska lämna in motsvarande handlingar inom tre månader från det att sammanslutningens eller stiftelsens bokslut har fastställts. Skyldigheten att lämna in handlingar gäller också en sådan räkenskapsperiod under vilken sammanslutningen eller stiftelsen har varit en partinära sammanslutning under endast en del av perioden.

9 e §

Tillsyn

Statens revisionsverk ska övervaka användningen av det understöd som avses i 9 § samt att ett parti, partinära sammanslutningar och i understödsbeslutet avsedda föreningar och sådana andra sammanslutningar eller stiftelser som avses i 9 § (*tillsynsobjekt*) i sin verksamhet iakttar

denna lags bestämmelser om bidrag, redovisning av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen samt utarbetande och inlämnande av anknytande handlingar och uppgifter. Vid fullgörandet av denna uppgift kan verket granska tillsynsobjektets bokföring och medelsanvändning och vid behov uppmana tillsynsobjektet att fullgöra de skyldigheter som följer av denna lag.

9 f §

Redovisningsregistret och tillgången till uppgifter

I registret över redovisning av partifinansiering ska de uppgifter registreras som ingår i redovisningar enligt 8 c och 8 d §, i specifikationer enligt 9 a § 2 mom. och 9 b § och i handlingar enligt 9 d § 1 mom. Statens revisionsverk är personuppgiftsansvarigt för registret. Trots vad som föreskrivs i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) har var och en rätt att ur registret få kopior och uppgifter genom ett allmänt datanät.

Arkivlagen (831/1994) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet innehåller i övrigt bestämmelser om förvaring av de aktuella redovisningarna och förhandsredovisningarna och lagring av övriga uppgifter i redovisningsregistret samt om tillgången till handlingarna och uppgifterna.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av vallagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i vallagen (714/1998) 11 § 3 mom.

ändras 11 § 1 mom., 16 § 3 mom., 29 § 1 mom., 42 § 1 mom., 53 § 1 mom., rubriken för 99 § och 99 § 2 mom., 112 §, 143 § 3 mom. och 143 1 § 4 mom. 2 punkten, av dem 11 § 1 mom. sådant det lyder i lag 271/2013, 16 § 3 mom. sådant det lyder i lag 361/2016, 29 § 1 mom. sådant det lyder i 1132/2019, 42 § 1 mom. sådant det lyder i lag 431/2010, rubriken för 99 § och 99 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1404/2009 och 143 1 § 3 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 649/2021 och

fogas till 99 § ett nytt 3 mom. och till 185 § ett nytt 2 mom. som följer:

11 §

Valkrets nämnd

Regionförvaltningsverket ska i god tid före riksdagsval i varje valkrets som nämns i 5 § tillsätta en valkrets nämnd. Dess mandatperiod varar till dess en ny nämnd är vald. Nämnden tillsätts av det regionförvaltningsverk till vars område valkretsen eller en stor del av den hör geografiskt.

Valkrets nämnden består av en ordförande, en vice ordförande och tre andra medlemmar samt fyra ersättare. Både medlemmarna och ersättarna ska i möjligaste mån företräda de i partiregistret införda partier som vid föregående riksdagsval ställt upp kandidater i valkretsen. En medlem eller ersättare som enligt en kandidatansökan som ställts till nämnden har uppställts som kandidat för ett parti eller en valmansförening kan inte delta i nämndens arbete vid valet i fråga.

16 §

Valnämndens och valbestyrelsens arbete

Valnämnden utser för röstningen på valdagen ett eller flera valbiträden. Bestämmelser om valbiträde finns i 73 §. Valnämnden kan anlita biträdande personal för räkningen och ordnandet av röstsedlarna samt för sådan anteckning i rösträttsregistret som avses i 77 § och för användning av justitieministeriets andra datasystem. Valbestyrelsen kan anlita biträdande personal för användning av rösträttsregistret.

29 §

Användningen av rösträttsregistret

I rösträttsregistret antecknas i enlighet med 5 och 6 kap. när och var den röstberättigade har röstat. Anteckningen kan göras av en valförrättare vid ett allmänt förhandsröstningsställe eller av valbestyrelsens ordförande eller av valnämnden eller den kommunala centralvalnämnden eller, på den kommunala centralvalnämndens begäran, av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Om anteckningen konstateras vara oriktig, kan den rättas endast av den kommunala centralvalnämnden eller, på dennas begäran, av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

42 §

Kandidatförteckningar för presidentval

Helsingfors valkrets nämnd uppgör vid det sammanträde som hålls den 38 dagen före valdagen en kandidatförteckning för presidentvalet, om vilken i tillämpliga delar gäller vad som föreskrivs i 41 § om sammanställningen av kandidatlistor.

53 §

Leverans av handlingar och valstämplar

Justitieministeriet ska i god tid före förhandsröstningens början sända förhandsröstningshandlingar och blanketter för de förteckningar som ska föras över de röstande jämte behövliga anvisningar till de kommunala centralvalnämnderna för vidarebefordran till valförrättarna vid de allmänna förhandsröstningsställena, valförrättarna vid hemmaröstning och valbestyrelserna. Sådana handlingar och blanketter ska också sändas till utrikesministeriet för vidarebefordran till de finska beskickningar och till befälhavarna på de finska fartyg som utgör förhandsröstningsställen.

99 §

Förvaring av handlingar

Efter det att valresultatet har fastställts ska röstsedlarna och ett exemplar av sammanställningen av kandidatlistorna eller av kandidatförteckningen för presidentvalet läggas in i ett omslag som förseglas på det sätt som justitieministeriet bestämmer. De ska förvaras tills närmast följande motsvarande val har förrättats. Uträkningarna ska förvaras som bilaga till protokollet. Valkrets nämnden överlämnar handlingarna till regionförvaltningsverket för förvaring.

Valkrets nämndens protokoll jämte bilagor förvaras varaktigt i enlighet med justitieministeriets föreskrifter.

112 §

Medlemsomröstning

För uppställandet av kandidater ska ett parti inom valkretsen förrätta en på hemlig och lika rösträtt baserad medlemsomröstning, i vilken de inom valkretsen bosatta personmedlemmarna av partiet och dess basorganisationer har rätt att delta, eller på något annat sätt med hjälp av

partiets stadgar se till att det demokratiska inflytandet vid kandidatuppställningen kan utövas av de medlemmar som är bosatta i valkretsen.

En medlemsomröstning ordnas dock inte, om för den har nominerats högst så många personer som partiet har rätt att ställa upp som kandidater inom valkretsen.

143 §

Åtgärder när en presidentkandidat eller den som valts till president får bestående förhinder eller avlider

Om uppställande av en kandidat och om ingivning av kandidatansökan i de fall som avses i denna paragraf gäller 129–134 §. En kandidat som tidigare i föreskriven ordning har blivit uppställd av ett parti eller en valmansförening anses utan ny ansökan fortfarande vara kandidat för partiet eller valmansföreningen, om inte partiet eller valmansföreningen har återtagit sin tidigare ansökan eller den uppställda kandidaten sitt samtycke enligt 133 eller 134 §. Återtagande av ansökan eller samtycke ska göras hos Helsingfors valkretsnämnd senast den 47 dagen före valdagen före klockan 16.

143 1 §

Fastställande av valresultatet vid välfärdsområdesval

Välfärdsområdesvalnämnden ska utan dröjsmål så snart valresultatet fastställts

2) lämna välfärdsområdesfullmäktige en förteckning över dem som blivit valda till fullmäktige och över deras ersättare och tillkännage förteckningen på det sätt som välfärdsområdets tillkännagivanden görs kända,

185 §

En valmyndighets straffrättsliga ansvar

På en medlem av valkretsnämnden, välfärdsområdesvalnämnden, den kommunala centralvalnämnden, valnämnden eller valbestyrelsen, på valförrättare samt på andra personer tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när dessa är verksamma som valmyndigheter enligt denna lag.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på den personal som valkretsnämnden, välfärdsområdesvalnämnden och den kommunala centralvalnämnden anställt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 10 § i lagen om medborgarinitiativ

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om medborgarinitiativ (12/2012) 10 §, sådan den lyder i lag 1276/2019, som följer:

10 §

Det europeiska medborgarinitiativet

En stödförklaring för ett europeiskt medborgarinitiativ kan undertecknas av en finsk medborgare som fyllt 16 år.

I Finland är Transport- och kommunikationsverket den behöriga myndighet som avses i artikel 20.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/788 om det europeiska medborgarinitiativet.

I Finland är Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata den behöriga myndighet som avses i artikel 20.2 i den i 2 mom. nämnda förordningen. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är inom sitt ansvarsområde den kontaktpunkt som avses i artikel 4.6 i den förordningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den xx xxxx 2024

Statsminister

Petteri Orpo

Justitieminister Leena Meri

Bilaga
Parallelltexter

Click or tap here to enter text.